

ԳԱԼՊԱԶԱՆԼԱՐ ՄՈՒՀԱԳԷՄԷՍԻ
(ՏԷՆԻՔ ԻՆՏԵԼԵԿՏՈՒԱԼ ՄԵԼՏ)

Այլաճ վրտին տէ պու եէնի հիւսա-
պրմը Եանը՝ օրուն :

Պիզիմ քէնՖ ու հիւսապրմը
նէգարէն , պունտան օն պէշ երկիր-
մի սէնեհե գատար , պու կիտիշ
պէօյնէն տէվամ իյլէտիկինտէ եա-
նի միլլէթնէ պու տուլուսուզլուգ-
վէ պու վաղիֆէսիզլիք պաղը գալ-
տըզնա , միլլէթիմիզտէ , քէնտի
եաղըմըզլա վէ քէնտի լիտանըմըզ-
տա քիթապ վէ դաղէթա օգուեան ,
նատրէն կէօրիւլէնէք տիր , վէ
պլինաէնալէյն , գալէմի սալէսինտէ
կէչինէպլիէն իսէ , հիշ կէօրիւլէմէ-
եհէնէք տիր , չիւնքիս ումում խալ
գըմըզտա օգուեմազ արզուսի իլէրի
կիթմէքտէ օյմատըգտան պաշլա ,
քիթապ վէ դաղէթա օգուեմազ տէ
օլանլար տա , ումում սուրէթտէ
Պրանսըզնա օգուեմազլար տըր :

Պունտան նիւմունէսի պէշ օն սէ-
նէտէն պէրու կէօրիւլէնէպաշլամըշ
տըր . մէքիէպլէ իմիզտէ Պրանսըզ-
նա ազ չօգ Էօյլէնիլմէքտէ օլտու-
ղունտան , մէքիէպլէտէն չրգան
տէրիգանլուար , հալիլէ Պրանսըզնա
քիթապ դաղէթա օգուեմազ տըր-
լար , վէ Էրմէնիհէլէրի իսէ , եինէ
պէրէքթի վէրսին քի , Էվլէլիս ա-
տէմէր . եանի բէտէրլէրի իլէ ֆը-
րանսըզնա պիլմէնէլէր թէնէզլիլ
իտիպ տէ օգուեմազ տա տըրլար :

Մէրգուեման տէրիգանլուարն Պը-
րանսըզնա օգուեմազլարն տա , պաշ-
լընա իւշ հազգլարր վէ ֆալիտէլէ-
րի վար տըր . պիթինհիսի չու տուր
քի , Պրանսըզնալարն իլէրու կէօ-
թիւրմիւշ օյմազ տա տըրլար , վէ ի-
քինհիսի օ տուր քի , հէրքէնէ Պրան-
սըզնա պիլմէքտէ օլտուղլարն
կէօթիւրմիւշ օլմազ տա տըրլար , վէ
իւշինհիսիւտ տէ չու տուր քի , Էր-
մէնիհէտէն չօգ ունուզ վէ չօգ տա
մալիւմաթը միւնտէրիճ քիթապ վէ
դաղէթա օգուեմազ օյմազ տա տըր-
լար :

Էմմա պու կիտիշտէն , Էրմէնիհէ
գալէմի սահպալէրինին մահվընը մու-
հիպ օյմազլըգ նէշէթ իտէր իմիշ ,
մատամքի , զայրէթի միլիյեհէ աթէշի
սէօնմէքտէ տիր , արթըգ անը քիմ
սէ տիւշինմէքտէ աէկիլ տիր , ար-
թըգ չիտիտէն սօնրա Էրմէնիհէ
Էօյլէնիլէր , եա եալընըգ տէրտէր
վէ վարգապէտ օլմազլըգ , վէ տէ
եալիստ եալընըգ մահէլլէ մէքթէպ
լէրինտէ , այտա պիր գաշար երիզ
ղուրուշա գանալթ իտէրէք վար-
ժապետիլք իթմէքլիկի կէօղէ ոյ-
մազլըգ մէհպուր օլմազ տա տըրլար :

Պու հալ կէրչի Էլէմպիւշ տըր ,
լաքին , չի ֆալիտէ քի պիր սահիհ-
լիքտիր , պաշլա լիսանլարտա ,
պինլէրնէ տալմէր , օլ սալէտէ բէք
չօգ բարալար գաղանմազ տա իքէն ,
պիզտէ իսէ , պու երիզտէն տալի
մահրուսիյեթ հալթը օլարազ , ան-
ճազ Պրանսըզնա , վէ եալիստ սա-
լիլ լիսանտա գալէմ օլտուտանլար
իսթիֆատէ իտէպիլէնէքլէր տիր :

Միւլէլիֆ Էֆէնտի .

Իշպուլու բումի 1883 թըշրինի սանի
9 ու թարիխինտէ , չարչէնպիհ կիւ-
նիւ , պիր իշ գըմնրտա Չաթալճետա
կիտիպ , պիթ թէստալիֆ , մահէլլի
մէզլիւրուն ճէզա մահքէմէսինտէ ,
պիր գաթիլ մատտէսինտէն տօլտը
ալլէնէն օլունան մուհաքէմէտէ հա-
զըր պուլունտուղունտա , սէր միւս .

Թէնիֆ Էֆէնտի թարաֆընտան
գալէմէ տըրնան պիր գարալնումէտէ ,
Սիլիվրի Յակոբ իլէ Կարապետին
գաթիլլէր , վէ Ջիւմրիւտ վէ Վարդե-
նիին մույնին գաթիլլէր օլտուղլա-
րնա տալիլ կէօթիւրիլէն տէլալիլ
գաթիլլէն , մահքէմէ րէյիսի մէզլի-
եհէթու հաճի Րիզա Էֆէնտի , մէհ-
մուրիլէթիլին նէզաքէթի վէ վա-
զիֆէսի իցթիզապնէմ , մաղնուու
մէրգուեման պիր վաթը մաղրուպ
իլէ տանէ տանէ պէեան իտէրէք
իսթիլմազ իյլէտիկինտէ , վէ իս-
թիլնիլմազնալմէնին գրաթի օլունա
սընը Էմր իլէ , գրաթի իթտիլտի-
կինտէ , գարարը մէզլիլլէր մուլա
լիֆ վէ միւպաեթին կէօրիւնտիկի-
կիպի , մաղնուու մէրգուեմուն թա-
րաֆընտան վէքիլ պուլունան Սար-
րաֆ օղլու Օհաննէս Էֆէնտինին
թաթիլմ իյլէտիկի լալիհա մէալի-
նին սըհէթիլին տալիլ իրաեհ իլլէ
տիլի տէլալիլ նէզալէն , անիֆ իւլ
պէեան միւմալիլլէ միւսթէնթիլ
Էֆէնտինին գարարը աթու տա-
լէթէ , վէ գալմանիսի մէվնուտէն
պիւսպիլթիւն միւնաքս կէօրէրէք ,
Էսէֆի աղիլմուհի օլտուղուն կիպի
րէյիսի միւշարիլլէյին հալիմանէ վէ
հաղիմանէ Էթվարը իլէ , հազըգա-
թը հալին զահիրէ իրաթը գըմնր-
տա պէր վէճի հազգանիլլէթ կէօս .
թէրմիշ օլտուղուն սալ ու զայրէթի
տալիլ , հազըգաթէն մէտէն չալեան
օլտուղունտա , վէ իլէրու տէ քէպպի-
տիլէնէք հալին թաֆիլտընր
տալիլ պիլ Էթրաֆ պէեան իտէնէք
իսթմտէ , չիմալիլք , իշպու ճիհէ-
թին , դաղէթալի միւթէպէրինիլտէ
տէրճ իլլէմէնիլլէր իլճա իտէրիմ :

Շու տալիլ նազարը տիգգաթտէն
չաշմամալ տըրքի , գաղալի մէզլիւր
միւթէսարըքթը Էֆ . պիզլաթ պէնէն
օլունան մուհաքէմէտէ կէլիպ , վէ
թօրյանան խալթ իշինտէ օլունուպ ,
իտարէսինտէ պուլունան մէզլիւր
մահէլլտէ վազուա կէլէն Էօլլէ պիր
միւհիմմ , վէ մաղալլաճ , Էկէրչի
հազգանիլլէթին խարիճլտէ օլա-
րաք պիր հիւքմ ու գարար իճրա
իտիլէնէք օլա , ինսանը տիւշարը
տէհէթ իտէնէք օլան պիր տալա-
նըն նէ հալէ կիրիֆթար օլաճաղընր ,
պիր բէտէր վէ եա պիր սահիպ մա-
զաթընտա տիլնէմէլէրի , վաղիֆէյի
մէհմուրիլլէթ վէ ինսանիլլէթ օ-
լուպ , զիեատէսիլլէ մէտէ ու թէ-
շէքլիւրէ շաեան օլտուղուն պի իշ-
թիպաճ տըր :

12 նոյ . 1883 Մ . Հ . Մ . Ֆէլէտն

ՎԱԳԸԱՅԻ ԼԷՌԹԱՏ
Ը . (18)

Հէյեթի թէֆթիլիյեհէ թարա-
ֆընտան , միւհէլլիտ Գօնթ իլէ իշ-
հիսի Մարիօն Բումանեազ թէվըգթի
իտիլտի :

Մարիօն , Սէսիլին հէլաքինտէն
տօլարը գաթէն բէք միւթէնէսիլ
պիր հալտէ պուլունմազ տա իքէն ,
պիրտէ քէնտիլիլի , ժանտարմալա-
րն օտաթնա կիտէրէք թէվըգթի
թիտիլլէրինի կէօրիւլէքտէ , պիւ-
թիւն պիլթիւն գօրգալ չաշըրտը :
Մէրգուեմէ թահգըգաթ հալիլմի
հուզուրունա չըգարըրազ , մա-
նաթըրտա Լէթմա իլէ Թիւպրիէ-
նի կէօրիւլէթիւ տիւր տէյի քէնտի-
սինէ սիւալ օլունտուղունտա , պիր պի-

րինի թուլմազ վէ մէհհուլ սուրէթ
տէ ճէվապար վիլմէկէ պաշլատը .
շէօյլէքի , գաթէն բէք ճէսարէթի
պիր գրգ օլուպ , քէնտի ճանր սէվ
մէտէկի աշգպաղարա բէք ալէա
գարշը գօնուպտա լաղըմ կէլէն ճէ-
վապարը վիլէրէք , քէնտույի մու-
հաֆաղաեա միւթէթիլիլ իքէն , օլ-
անտէ իսէ , պիր տիւրիւ աղընը
պաշընա թօրլաեղպտա լաեղընտա
պիր ճէվապ վիլմէթի :

Հալպուքի , պիր հալիլմ հուզու-
րունտա սէօլլէնիլլէն հէր պիր լու-
ղէթին պիր Էհէմմիլլէթի աղիմէսի
պուլունմաղընտան , հէր նէ գա-
տար Մարիօն գօրգուսունտան նալի
չաշըրմազ տա իտիլ իտէ տէ , պու
հիւմիլ իլէ տալիլ , հալիլլէ չիւքհէ-
եհէ մահէլլ վիլմէքտէ օլտուղուն-
տան ,

— իյի Էմմա , տէտի թահգըգաթ
հալիլմ , ուսթման Գօնթ , օրատա ,
Լէթմա իլէ Թիւպրիէնի Էթմիւշ
օլտուրնը իգրար ու պէեան իլլէ-
մէքտէ տիր :

— Նէրէտէ կէօրիւլէ տիր :

— Մանասթըրտա .

— Ջանն իտէմէմ :

— Բէնտի զաննընդտա Էմիլիլլէթ

իւղրէ պուլունմազ տա մէքտէ :

— Պիլմէթիւրում :

— Լաքին , պու գատար եազըն
կիւնտէ վուզու պուլունա օլան պիր
շէյին , Էօյլէ պիլթիւն պիլթիւն
խաթըրտան չըգմը օլմաթ իհիլի-
մալտէն օլմազ :

— Իհիլմալ տըր պիր Էյիհէ
տիգգաթ իթմէմիլլիմ տիր .

— Պիր իյիհէ տիւշինիլլիլ ,

— Պաթաթ , հալիլմ Էֆէնտի ,
պուլունան զիեատէ պիր շէյ սէօյլէ-
եհէմէմ :

Մարիօն Բումանեազ թէվըգթի
իտիլտի :

Վէ Գօնթ թէքրարէն թահգը-
գաթ հալիլմ հուզուրունա չըգա-
րըրտա , վէ պու տէֆտա տահա զի-
եատէ լաեղըր սուրէթտէ իյլա-
հաթ վէրտի . Լէթմա հազըգընտա
տահա զիեատէ մալիլմաթ իթա-
սըլա , մէրգուեմուն գօնուշմաթն-
տա արսըղըգ վէ ալաղընտա տա-
լիլ պօղուգլուգ պուլունմաթը
կէօրիւլէ օլմասըն սէօյլէտի :

Վէ մէրգուեմ պիր աղ տահա ի-
լէրու կիտէրէք . Սէսիլ հազըգընտա ,
մէրգուեմ իւղրինտէ , ֆէնա պիր
շէհիլթի Էսէրի կէօրիւլէկիւնիւ , վէ
մէրգուեմ պիր իլլէքտէ մանասթը-
րա կէօթիւրմէսին տէ , պիր արալըգ
անըն իլէ եալընըգ գալմաթը , քէն-
տիննէ պիր այնի ֆուրտաթ աթա
իթմիշ օլմաթ չիւքհէսինի տալիլ
տէրմիեան իլլէտի ,

Վէ հաթթա , տէտի մէրգուեմ ,
Սէսիլ գալիլլէն Էհիլըր պիր գըգ
օլտուղունտան , չօգ իհիլմալտէն
տիր քի , մէրգուեմ քէնտույի թէս-
լիմ իթմէլիպ գարշը գօյմուշ օլ-
տուղունտան , օ տա մէրաթը շէյ-
թանիսի իճրա իյլէտիքտէն սօնրա ,
ճանընա տալիլ գաթա իթմէքլիկէ
մէհպուր օլմուշ տուր :

Գօնթուն պու պէեանաթը միւ-
հիմմէսի իւղրինէ , մանասթըրտէ-
րունտէն եհնի պիր թահարիեաթ
իճրաթնա տահա գարար վիլիլտի :

Մէրգուեմ թահարիեաթտա Էօյ-
լէ շէյլէր կէօրիւլլիւ տիւր քի ,
հէր նէ գատար հէքիլլէրին սէօյ-
լէմէլլէրի ճալիլ օլապիլլիլ իսէ տէ ,

պիզնէ ճալիլ օլմաեաճաղընտան ,
սիւքիլ իւղրէ կէշէրիլ . ֆազաթ ,
եալընըգ չու գատարը իշար իտէ-
րիլ քի , տօգ թօլարըն քէշֆիլլէրինէ
նէզարէն , Լէթմա իլէ Թիւպրիէն ,
ար ու հիճապ վէ ալաղը համիտէ
տէնիլլէն ֆաղիլլէթի բալիլմալ իլլէ-
տիլլէրի անալըմը տըր :

Վէհիւսթըր ապրիլ 24 տէ , հէյեթի
թէֆթիլիյեհէ , թէքրարէն մանաս-
թըրտա տալիլ իլէ իճրալիլմահար-
րիեաթ իյլէմիլլէր տիր , վէ չու տա
մալիլմ տուր քի . Սէսիլին իւղրին-
տէ , թաղէ օթ բարչասը , վէ պիր
տալման բարչասը , վէ պիր տէ եհն-
ճա բարչասը պուլունմուշ իտի :

Մէրգուեմ մանասթըրտէ ան-
պարալընը կէօղտէն կէշիլլէրինէ-
րինտէ , Սէսիլին իւղրինտէ պու-
լունան գուրու օթ բարչասընըն
թըպգընըն օրատա տալիլ պուլուն-
տուղունտա կէօրիւլլէրինտէն , մէր-
գուեմին ճէսէտինին օրատա պու-
լունմուշ օլմաթնա , արթըգ չիւքհէ-
լէրի գալմաթը տըր :

Վէ Սէսիլին կէօրիւլլէրինտէ պուլու-
նան նէճալթ լէքէսինտէն տէ ,
թահգըգաթ հալիլմ , մէրգուե-
նին , ճիլտիլթի մաթթիլտէ չապա-
լունմաթընտան նալի մէքիլլէր նէճա-
սէթին զուհուրա կէլմիշ օլմաթը նէ-
թիլլէթին չըգարմը տըր :

Պունտան իւղրինէ Մ . Գօպէ իլէ
պաշ միւտաթի ումում թարա-
ֆընտան , մանասթըրտէ տիրէքթի-
րու պուլունան պիւրատէր չաղըրտա
Վէ Մ . Գօպէ մէրգուեմ ,

— Էմր իտիլիլտէ , մանասթըրտա
պուլունան քիլիլ չամաշըրտա պի-
զէ կէօթիլլէրինէր , տէտի :

— Բէք ալէա , Էֆէնտիլլէր , տէ-
տի մէրգուեմ տիրէքթի :

Բահիպէր իւղրինտէ , օլ պապ-
տէ , եանի քիլիլ չամաշըրտա ,
քէնտիլլէրնէ պիր մաղարաթ հու-
սուլէ կէլէնէկինէ տալիլ հիշ պիր
չիւքհէ վէ հիշ պիր գօրգու Էսէրի
կէօրիւլլէքտէ տէկիլ իտի :

Հէյեթի թէֆթիլիյեհէ չամաշը-
րա կիրտիլլէր , վէ քեաֆթէյի չա-
մաշըրտա կէօղտէն կէշիլլէրինէ :
Կէրչի Էվլէն Էմիլտէ չիւքհէ մա-
հէլլ իրիլլէք հիշ պիր Էմարէ կէօ-
րէմէտիլլէր իսէ տէ , մէքիլլէր պին-
լէրնէ վէ Էնպիլլի ճիլտէն օլան չա-
մաշըրտա իլլինտէ , տիգգաթը քեա-
միլլէ իւղրէ պիւքիլլիւ պիր չըգըն
կէօրիւլլէր :

Մէքիլլէր չըգըն անինտէ աշաթ-
տըրտա : Մէքիլլէր չըգըն 562 նիւ-
մէրթու պիր կէօթիլլէր օլուպ , վէ իւ-
ղրինտէ իսէ , թըպը Սէսիլին կէօմ-
լէկի իւղրինտէ պուլունան լէքէլէ-
րէ միւշապիլ լէքէլլէր պուլունմազ-
տա օլտուղունտա պաշլա , սալիլ Էր-
քէթիլլէր լէքէլլէր տալիլ պուլուն-
մազտէ օլտուղունտա կէօրիւլլէր-
րինտէն , թահիլ Նազարը տիգգա-
թա ալմաեա պաշլատըրտա :

Մէքիլլէր կէօթիլլէր Լէթմա տըն օլ-
տուղունտան , իճրա իթտիկի ճիլա-
եհիլլին ֆէրատը կիւնիւ , տիրիւպ
պիլթիլ վէ կէօթիլլիւպ մէքիլլէր
չամաշըրտա իլլինտէ աթմը իտի ,
չիւքիլլէր , ճիլտէթիլլէր մէքիլլէր թա-
րաֆընտա իճրա իթմիշ օլուպ , վէ
քէնտի չամաշըրտա իսէ , մէքիլլէր
թարաֆընտա ալիտ օլտուղունտան ,
մէքիլլէրին չամաշըրտա իլլինտէ ա-
թմը , իլէ չիլլէք մահէլլ վիլ-
մէքտէն իսէ , րահիպէրին չամա-
շըրտա իլլինտէ գարշաթըմազլըրը ,
Էմրի պաթիլլէթտէն աթա իլլէմիշ
իտի , չիւքիլլէր , վէլվ չամաշըրտա
կէօղտէն կէշիլլէրին տիւշինտէ-
լէր պիլլէ , մանասթըրտա թարաֆըն-
տա իլլինտէ իլլա մէքիլլէր թա-
րաֆընտա տիւշինտէ իլլէր Էմիլլինտէ
պուլունմուշ իտի :

(Տէվաթ)

